

สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

วันที่ -
วันที่ - ๙ ม.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๗.๐๕

- ๑ -

บันทึกข้อความ

ของเลข ๑๖๖
วันที่ ๑๖
วันที่ ๒๙ ม.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๕.๐๖

สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

วันที่ ๑๗/๒๗
วันที่ ๒๙ ม.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๗.๑๗

เข้าบัตร ๗

ส่วนราชการ กลุ่มวินัยและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการกรม โทร ๐๒-๑๐๙-๕๑๐๐ ต่อ ๗๘๐

ที่ กษ ๒๘๐๑.๐๔/๒๖

วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔

กลุ่มวินัยและกฎหมาย

เรื่อง การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ผู้รับ ๓/๕
วันที่รับ ๑๐ พ.ค.
เวลาที่รับ ๑๐.๗๔ป.

เรียน เลขาธิการกรม

ตามที่อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยในแผนดังกล่าวกำหนดให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ กลุ่มวินัยและกฎหมายได้จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาทบทวนและร่วมจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ โดยมีผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ เลขาธิการกรม ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ผู้อำนวยการกลุ่มพัสดุ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการจัดซื้อจัดจ้างของสำนัก/กอง/กลุ่ม เพื่อทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในลักษณะรูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต และมาตรการป้องกันการทุจริต จึงเห็นควรนำเรียนอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เพื่อเห็นชอบตามแผนบริหารความเสี่ยงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ตามที่แนบเสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดนำเรียนอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตรพิจารณาต่อไป

(นางสาวอัจฉราพร อินทร์สุวรรณ)

นิติกรปฏิบัติการ

(นางสาวพจนีย์ กิมสร้าง)

นิติกรชำนาญการ

ผู้อำนวยการกลุ่มวินัยและกฎหมาย

ห้องรองอธิบดี (ด้านบริหาร)	ห้องอธิบดี พล.
วันที่ ๑๕๑	วันที่ ๒๕๒
วันที่ ๒๙ ม.ค. ๒๕๖๔	วันที่ ๒๙ ม.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๖.๒๕	เวลา ๑๗.๕๖

ที่ กษ ๒๘๐๑/๒๖๕ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔

เรียน อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ผ่าน รรฝ.บร.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

- เห็นชอบแผนบริหารความเสี่ยงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
- มอบหมายให้ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเลขาธิการกรม แจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัด

เห็นชอบ

(นายสรสิทธิ์ กิตติมณฑล)
อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

(นายโพงตอร์ เคากฮา)
เลขาธิการกรม
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ผ่าน

๗๐

(นางนริลักษณ์ วรรณสาย)
รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงของกระบวนการงาน อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในกรมพลหลวงและการบินเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ/งาน : กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ

ตารางที่ ๑ การระบุความเสี่ยงของกระบวนการงาน

- Know Factor หมายถึง ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว
- Unknown Factor หมายถึง ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด

ลำดับ	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	การร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง (TOR) ไม่เปิดกว้างให้มีการยื่นเสนอราคาได้หลายรายหรือหลายยี่ห้อ	✓	
๒	การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาอย่างสมเหตุสมผล เช่น การตรวจรับพัสดุ การขยายระยะเวลา การงด/ลดค่าปรับ เป็นต้น	✓	
๓	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รายเดิมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ	✓	
๔	การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอและเสนอราคาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด	✓	
๕	การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงวงเงินตามกฎหมายกระทรวงส่วนใหญ่สืบราคาจากผู้ค้ารายเดิม	✓	

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

สถานะความเสี่ยงการทุจริตแบ่งตามรายสีไฟจราจร ดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ลำดับ	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง (TOR) ไม่เปิดกว้างให้มีการยื่นเสนอราคาได้หลายรายหรือหลายยี่ห้อ		✓		
๒	การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาอย่างสมเหตุสมผล เช่น การตรวจรับพัสดุ การขยายระยะเวลา การงด/ลดค่าปรับ เป็นต้น			✓	
๓	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รายเดิมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ		✓		
๔	การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอและเสนอราคาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด			✓	
๕	การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงวงเงินตามกฎกระทรวงส่วนใหญ่สืบราคาจากผู้ค้ารายเดิม		✓		

๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

นำความเสี่ยงการทุจริต เฉพาะที่มีสถานะความเสี่ยงระดับปานกลาง ระดับสูง และระดับสูงมาก (สีเหลือง สีส้ม และสีแดง) จากตารางที่ ๒ มาทำการเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ) มีเกณฑ์การให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง

ลำดับ	ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑	การร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง (TOR) ไม่เปิดกว้างให้มีการยื่นเสนอราคาได้หลายรายหรือหลายยี่ห้อ	๒	๓	๖
๒	การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาอย่างสมเหตุสมผล เช่น การตรวจรับพัสดุ การขยายระยะเวลา การงด/ลดค่าปรับ เป็นต้น	๓	๓	๙
๓	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รายเดิมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ	๒	๓	๖
๔	การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอ และเสนอราคาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด	๒	๓	๖
๕	การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงวงเงินตามกฎกระทรวง ส่วนใหญ่สืบราคาจากผู้ค้ารายเดิม	๒	๒	๔

หมายเหตุ : ค่าความเสี่ยงรวม แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ คະแนน ๑ - ๓

ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง คະแนน ๔ - ๖

ค่าความเสี่ยงระดับสูง คະแนน ๗ - ๙

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

นำค่าความเสี่ยงรวมจากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวัง ในงานปกติ)

๔.๑ เกณฑ์คุณภาพการจัดการ แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

๔.๒ ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

- คุณภาพการจัดการดี/ค่าความเสี่ยงรวมระดับต่ำ = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงต่ำ
- คุณภาพการจัดการดี/ค่าความเสี่ยงรวมระดับปานกลาง = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ค่อนข้างต่ำ
- คุณภาพการจัดการดี/ค่าความเสี่ยงรวมระดับสูง = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงปานกลาง
- คุณภาพการจัดการพอใช้/ค่าความเสี่ยงรวมระดับต่ำ = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ค่อนข้างต่ำ
- คุณภาพการจัดการพอใช้/ค่าความเสี่ยงรวมระดับปานกลาง = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ปานกลาง
- คุณภาพการจัดการพอใช้/ค่าความเสี่ยงรวมระดับสูง = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ค่อนข้างสูง
- คุณภาพการจัดการอ่อน/ค่าความเสี่ยงรวมระดับต่ำ = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ปานกลาง
- คุณภาพการจัดการอ่อน/ค่าความเสี่ยงรวมระดับปานกลาง = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยง
ค่อนข้างสูง
- คุณภาพการจัดการอ่อน/ค่าความเสี่ยงรวมระดับสูง = ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงสูง

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ลำดับ	ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าความเสี่ยง	ค่าประเมินการ ควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
๑	การร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง (TOR) ไม่เปิดกว้างให้มีการยื่นเสนอราคา ได้หลายรายหรือหลายยี่ห้อ	พอใช้	ปานกลาง	ปานกลาง
๒	การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา อย่างสมเหตุสมผล เช่น การตรวจรับพัสดุ การ ขยายระยะเวลา การงด/ลดค่าปรับ เป็นต้น	พอใช้	สูง	ค่อนข้างสูง
๓	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รายเดิมเป็นคณะกรรมการ พิจารณาผลหรือตรวจรับ	พอใช้	ปานกลาง	ปานกลาง
๔	การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐาน ของผู้ยื่นข้อเสนอ และเสนอราคาไม่เป็นไปตาม เงื่อนไขที่กำหนด	พอใช้	ปานกลาง	ปานกลาง
๕	การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงวงเงิน ตามกฎหมายกระทรวง ส่วนใหญ่สืบราคาจากผู้ค้า รายเดิม	พอใช้	ปานกลาง	ปานกลาง

ตารางที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

นำความเสี่ยงการทุจริต ที่มีค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง จากตารางที่ ๔ มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตามระดับความรุนแรง ดังนี้

ลำดับ	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
๑	การร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง (TOR) ไม่เปิดกว้างให้มีการยื่นเสนอราคาได้หลายรายหรือหลายยี่ห้อ	กำหนดร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง (TOR) ให้มีผู้ยื่นเสนอราคาได้หลายรายหรือหลายยี่ห้อ	กลุ่มพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม
๒	การบริหารสัญญาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาอย่างสมเหตุสมผล เช่น การตรวจรับพัสดุ การขยายระยะเวลา การงด/ลดค่าปรับ เป็นต้น	๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการบริหารสัญญาของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ๒. กำหนดมาตรการการบริหารสัญญาประกอบด้วย - การตรวจรับพัสดุ - การขยายระยะเวลา - การงด/ลดค่าปรับ	กลุ่มพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม
๓	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รายเดิมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ	แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนัก/กองอื่น เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาผลหรือตรวจรับ	กลุ่มพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม
๔	การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอและเสนอราคาไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด	จัดทำ check list การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของผู้ยื่นข้อเสนอและเสนอราคาในทุกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	กลุ่มพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม
๕	การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงวงเงินตามกฎกระทรวง ส่วนใหญ่สืบราคาจากผู้ค้ารายเดิม	จัดทำบัญชีราคากลางพัสดุของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร โดยใช้ข้อมูลสถิติการจัดซื้อจัดจ้างที่ผ่านมา ๒ ปี ของทุกหน่วยงานในสังกัดกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กลุ่มพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม